

Шевчук А.В.

студентка,

Науковий керівник: Рощина І.О.

кандидат юридичних наук, доцент,

Навчально-науковий юридичний інститут

Національного авіаційного університету

КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНЦІВ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Управління є важливою організаційною складовою сучасного українського суспільства. Тому злочини у цій сфері є виключно небезпечними. Порушуючи конституційні права громадян, такі дії справляють негативний вплив на економіку, політику, громадську свідомість, підривають авторитет держави у міжнародних відносинах, перешкоджають утвердженню демократії, руйнують державний апарат, сприяють криміналізації економічних відносин, живлять організовану злочинність, нищать духовні та моральні цінності.

В залежності від сфери вчинення, злочини посадовців можуть кваліфікуватися за різними статтями Кримінального кодексу України. Але у кримінології поняття «службова злочинність» розуміється у вузькому значенні як сукупність злочинних посягань, передбачених Розділом XVII КК України «Злочини у сфері службової діяльності» [1].

У кримінологічній характеристиці злочинців, що вчиняють службові злочини, є декілька особливостей. Їх вчиняють переважно особи старше 30 років. Це пояснюється віковим статусом посадовців, яких призначають на посаду як правило за наявності значного трудового стажу і життєвого досвіду. Відповідно, порівняно із злочинцями інших категорій, освітній рівень у цих осіб є вищим.

Переважна більшість (до 95%) осіб, які притягаються до кримінальної відповідальності за службові злочини, є представниками середньої і нижчої управлінської ланки. Серед них перше місце посідають низові працівники, які безпосередньо несуть матеріальну відповідальність за майно, що їм доручене – завідувачі відділів баз, магазинів.

За морально-психологічною спрямованістю особистості суб'єктів службових злочинів можна розподілити на декілька умовних типів:

1. посадовці, які розглядають своє службове становище головним чином з корисливих позицій або інших особистих вигод; упевнені у владі грошей; одержують особисті матеріальні вигоди за рахунок державних, громадських організацій чи окремих громадян; знають справу, вмілі організатори, але ігнорують інтереси служби, цікавляться ними лише для того, щоб залишатися на посаді, яку вони обіймають. Звичайно

приховують злочини, які вчиняють підлеглі, чим зміцнюють своє становище серед них.

2. Службові особи господарського і адміністративного апарату. Такі особи стають на злочинний шлях, маючи на меті в першу чергу особисті інтереси, що виявляються у бажанні репрезентувати себе як працівника, який заслуговує на подальше просування по службі.

3. Службові особи низової або середньої ланки, які не мають достатньої кваліфікації. Мотиви службових злочинів – забезпечення нібито інтересів підприємства, вузьковідомчий підхід до вирішення службових завдань. Нерідко такі посадовці керуються порочною практикою протиставлення доцільності і законності. Не вміючи організувати роботу, долати труднощі законним шляхом, вони легко йдуть на правопорушення.

4. Серед суб'єктів службових злочинів певне місце посідають особи, які дали згоду на виконання службових обов'язків, але є недостатньо компетентними для успішного їх виконання. Вони від самого початку виявляють самовпевненість, не підкріплену необхідними знаннями, навичками і здібностями для виконання відповідних організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських обов'язків. Для них характерний мотив безвідповідального, легковажного, не дисциплінованого ставлення до служби.

5. Окремо стоять суб'єкти службового злочину, у поведінці яких визначальною є схильність до пияцтва. Звичайно такі особи бувають представниками нижчої ланки, розпоряджаються ввіреними їм матеріальними цінностями або здійснюють контроль за їх зберіганням. Тяжіння до надмірного вживання алкогольних напоїв (звичайно, у компанії) нерідко пов'язане із значними витратами, призводить до зловживань, злочинних дій задля придбання спиртного. Це ж тяжіння визначає злочинно-халатне ставлення до службових обов'язків по забезпеченню зберігання майна із здійсненню контролю за ним [2].

Серед службових злочинів найбільшу суспільну небезпечність становлять корупційні дії можновладців.

Отже, злочинці, що вчиняють службові злочини справляють негативний вплив на всі важливі сфери суспільного життя (економіку, політику, управління, соціальну і правову сферу, громадську свідомість) [3]. Ці особи мають певні особливості, здебільшого психологічного характеру. Наприклад, особи господарського і адміністративного апарату, низової або середньої ланки (які не мають достатньої кваліфікації), суб'єкти службового злочину (у поведінці яких визначальною є схильність до пияцтва).

Тому потрібно приділити увагу до створення умов, які б забезпечили зниження загальної кількості службових злочинів і осіб, що їх вчиняють.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України : станом на 1 вересня 2015 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – Київ : Паливода А.В., 2015. – 212 с.
2. Кримінально-виконавче право України – Навчальний посібник, Голіна В.В., 2011 р.
3. Криминологія: Загальна та Особлива частини – Навчальний посібник. – Х.: Право, 2014. – 513 с.

Шкута О.О.

*кандидат юридичних наук, доцент,
Херсонський державний університет*

НАУКОВЕ ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТУ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день на порядку денному кримінально-виконавчої науки перебуває значний обсяг питань, пов'язаних із процесом реалізації Концепції державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України та пропозицій Міністерства юстиції України щодо приведення зазначеної діяльності органів і установ виконання покарань у відповідність до європейських стандартів.

Головною ідеєю, вектором діяльності усіх суб'єктів оптимізації процесу виконання покарань в Україні має стати пошук (або розроблення) і впровадження такого механізму виконання покарань, за якого б досягалися мета покарання і кримінально-виконавчого законодавства – з одного боку, а з іншого – не порушувалися права і законні інтереси засуджених та передачі певних функцій Державної пенітенціарної служби України у відомство Міністерства юстиції України.

Ми розуміємо, що ДКВС України є самостійним виконавчим органом державного управління, який наділений владними повноваженнями, за допомогою яких в країні забезпечується державна політика у сфері виконання покарань, а тому вказаний орган потребує сьогодні суттєвого реформування з метою приведення його до європейських стандартів. Це є також і головною вимогою Ради Європи для держав-учасниць цього міждержавного утворення (якою є Україна з 9 листопада 1995 р.)

А тому, визнаючи, що існуюча сьогодні вітчизняна система органів і установ виконання покарань та слідчих ізоляторів Державної пенітенціарної служби України потребує свого завершення у відповідності до міжнародних стандартів поводження з ув'язненими і